

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 181/08-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 17. apríla 2008 predbežne prerokoval sťažnosť M. K., K., zastúpeného advokátkou JUDr. D. S., K., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36, čl. 37 a čl. 38 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom Okresným súdom Poprad pod sp. zn. 14 Cb 952/1998 a Krajským súdom v Prešove pod sp. zn. 4 Cob 43/2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. K. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. apríla 2008 doručená sťažnosť M. K., K. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36, čl. 37 a čl. 38 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v konaní vedenom Okresným súdom Poprad (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 14 Cb 952/1998 a Krajským súdom v Prešove (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 4 Cob 43/2007.

Zo sťažnosti vyplýva, že Ing. L. P. (ďalej len „žalobca“) ako podnikateľ na základe živnostenského oprávnenia navrhol sťažovateľovi, že ak mu sťažovateľ dodá drevo - rezivo, žalobca mu zabezpečí vo výhodnej cene nábytok od obchodnej spoločnosti N., s. r. o., (ďalej len „N. d.“). Podstatou tohto vzťahu bolo plnenie „veci za vec“, teda najprv drevo od sťažovateľa a následne plnenie žalobcu. Vo februári 1995 sťažovateľ dal na svoje vlastné náklady porezať svoje vlastné drevo - guľatinu na rezivo a žalobca ho dodal N. d. Potom si sťažovateľ s manželkou vybral v N. d. nábytok z jeho ponuky. Žalobca v priebehu týždňa dodal do bytu sťažovateľa vybrané kusy nábytku. Tento zmluvný vzťah zanikol jeho úplným vysporiadaním v marci 1995.

Napriek uvedeným skutočnostiam žalobca faktúrou zo 4. augusta 1995 vyúčtoval sumu 54 375 Sk za dodávku nábytkovej zostavy BERG a sedacej súpravy CLAUDIA s tým, že k plneniu malo dôjsť 4. augusta 1995. Ďalšou faktúrou z 9. novembra 1995 žalobca vyúčtoval sťažovateľovi sumu 13 322 Sk za dodávku jedálenského stola a štyroch stoličiek s tým, že k plneniu malo dôjsť 9. novembra 1995. Napokon faktúrou z 23. novembra 1995 vyúčtoval sumu 57 825 Sk za dodávku stolárskych výrobkov a prác v byte sťažovateľa s tým, že k plneniu malo dôjsť 9. novembra 1995.

Keďže sťažovateľ žalobcove faktúry neakceptoval, žalobca podal proti nemu žalobu. Rozsudkom okresného súdu č. k. 14 Cb 952/1998-243 z 11. apríla 2007 bol sťažovateľ zaviazaný zaplatiť žalobcovi 125 522 Sk s úrokmi z omeškania, ako aj trovy konania. V prevyšujúcej časti bola žaloba zamietnutá. Na základe odvolania sťažovateľa rozsudkom krajského súdu č. k. 4 Cob 43/2007-291 z 13. februára 2008 bol rozsudok okresného súdu potvrdený.

Podľa názoru sťažovateľa uvedenými rozsudkami všeobecných súdov došlo k porušeniu označených práv podľa ústavy, listiny a dohovoru. Všeobecné súdy podľa sťažovateľa nevykonali všetky potrebné dôkazy, najmä pokiaľ ide o správne ustálenie právneho postavenia žalobcu (či bol sprostredkovateľom, predajcom alebo obchodným zástupcom N. d.), o právny titul požadovaného plnenia a o zistenie, o aký právny vzťah vlastne išlo. Všeobecné súdy nepožadovali od žalobcu predloženie dodacích listov, ale ani iných účtovných dokladov. Tak došlo k tomu, že právoplatnými rozsudkami bol sťažovateľ

zaviazaný zaplatiť žalobcovi za to, za čo už mu vo februári 1995 poskytol plnenie. Všeobecné súdy pritom neakceptovali ani oprávnenú námietku premlčania. Naproti tomu prihliadli na pochybné dôkazy predložené žalobcom, ako boli faktúry so svojvoľne určenými časovými údajmi a listy žalobcu sťažovateľovi zo 4. augusta 1995 a z 9. novembra 1995, v ktorých žalobca vyzýva sťažovateľa vystaviť hodnoverné daňové doklady ku kompenzácii jeho výrobkov za dodanú guľatinu. Pritom tieto dôkazy osvedčovali, že sťažovateľ už plnil, a teda nemôže žalobcovi dlhovať. Ďalším dôkazom bola žalobcom predložená dohoda o tom, že v byte sťažovateľa vykoná stolárske práce s tým, že vyrovnanie bude vyplatené v hotovosti. Na dohode je ručne dopísaný dátum 15. marca 1995. Žalobcom predložená listina však nie je totožná s jej originálom, ktorý žiadny dátum neobsahuje. S touto skutočnosťou sa všeobecné súdy podľa sťažovateľa žiadnym spôsobom právne nevysporiadali. Zároveň žalobca v iných súdnych konaniach miatol okresný súd dôkazmi a tvrdeniami vyplývajúcimi z jeho iného - obchodnoprávneho vzťahu so sťažovateľom. O tom svedčí aj žalobcom predložený výdavkový pokladničný doklad o tom, že sťažovateľovi zaplatil 12 226 Sk. Z postupu krajského súdu možno vyvodiť pochybnosti o tom, či vôbec konal občianskoprávny senát. Člen senátu položil právnemu zástupcovi žalobcu sugestívnu otázku, či medzi žalobcom a sťažovateľom bol dohodnutý čas, kedy má sťažovateľ platiť. Vzhľadom na povahu záväzku (najprv drevo od sťažovateľa a potom nábytok od žalobcu) táto otázka dokumentovala, že člen senátu nemal poznatky, ktoré mal mať. Otázka zároveň podľa sťažovateľa predznamenal, že rozsudok krajského súdu bude v plnom rozsahu v prospech žalobcu. Nedostatočné zistenie skutkového stavu sa prejavilo aj pri svedeckej výpovedi manželky žalobcu, ktorá nebola prítomná pri uzatváraní zmluvného vzťahu, ale ani pri vzájomnom plnení záväzkov. Napriek tomu sa jej výpoveď v plnom rozsahu akceptovala. Naopak výpoveď svedka Krajníka, ktorá potvrdzovala skutkové tvrdenia sťažovateľa, nebola predmetom záujmu všeobecných súdov. Svedok vypovedal aj o tom, že požiadal o preskúmanie svojej záležitosti so žalobcom orgány činné v trestnom konaní. Vyšetrením sa zistilo, že všetky záväzky ostatných občanov, ktorým žalobca rovnakým spôsobom dodával za drevo nábytok, boli riadne vysporiadané a títo občania mu nič nedlžili. Išlo teda o analogickú situáciu ako v prípade sťažovateľa. Všeobecné súdy poukazujú na skutočnosť, že vyšetrovací spis o tejto záležitosti nebol súdom predložený. To však nie je pravda, lebo okresný súd si spis vyžiadal 31. júla 2001 a ešte v auguste 2001

ho mal u seba (ako to vyplýva zo stanoviska k ústavnej sťažnosti sp. zn. I. ÚS 30/08 zo 17. marca 2008).

Sťažovateľ žiada vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie označených práv podľa ústavy, listiny a dohovoru v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 14 Cb 952/1998 a krajským súdom pod sp. zn. 4 Cob 43/2007 s tým, aby boli rozsudky okresného súdu z 11. apríla 2007 a krajského súdu z 13. februára 2008 zrušené a vrátené na ďalšie konanie. Sťažovateľ požaduje tiež náhradu trov právneho zastúpenia advokátkou v sume 6 732 Sk.

Osobitným podaním doručeným zároveň so sťažnosťou sa sťažovateľ domáha aj vydania dočasného opatrenia, ktorým by ústavný súd odložil vykonateľnosť rozsudkov okresného súdu a krajského súdu.

2. Z rozsudku krajského súdu č. k. 4 Cob 43/2007-291 z 13. februára 2008 vyplýva, že ním bol potvrdený rozsudok okresného súdu č. k. 14 Cb 952/1998-243 z 11. apríla 2007. Podľa názoru krajského súdu žalobca uplatnil právo na zaplatenie sumy 125 522 Sk titulom dodania nábytku a stolárskych výrobkov, za ktoré sťažovateľ nezaplatil. Sťažovateľ popieral nárok žalobcu s poukazom na to, že dlh už bol vyrovnaný dodávkami reziva pre žalobcu vo februári 1995. Okrem toho nábytok a stolárske výrobky boli dodávané sťažovateľovi v marci 1995 a keďže žaloba bola podaná 19. mája 1998, sťažovateľ uplatnil aj námietku premlčania. Okresný súd dostatočným spôsobom zistil skutkový stav, z ktorého jasne vyplýva, že obrana sťažovateľa nie je pravdivá. Zmluvný vzťah účastníkov bol výlučne civilnoprávny, keď dodaný nábytok a stolárske výrobky boli určené pre osobnú potrebu sťažovateľa. Žalobca vyúčtoval dodávku nábytku a stolárskych výrobkov faktúrami s lehotami splatnosti 4. augusta alebo 23. novembra 1995. Podľa sťažovateľa bol rozhodujúci dátum prevzatia výrobkov a nábytku v marci 1995. Dodávka nábytku bola na základe ústnej zmluvy a stolárske výrobky boli vyrobené na základe dohody. Na kópii dohody predloženej žalobcom je dátum 15. marec 1995, pričom sťažovateľ popiera uzavretie takejto dohody v tento deň a na dôkaz svojho tvrdenia doložil originál dohody bez označenia dátumu. Má to svedčiť o tom, že nedošlo k uzavretiu dohody v marci 1995. Hoci dátum uzavretia dohody je rozporný, na druhej strane je nesporné, že podľa dohody

dodávka bude po jej ukončení vyplatená v hotovosti. Nehovorí sa tu teda o kompenzácii stolárskych prác dodávkami dreva. V dohode nie je uvedený ani čas platenia za vykonané práce. V súvislosti s uplatnenou námietkou premlčania nie je podstatné to, že bolo plnené v marci 1995, ale rozhodujúca je dohoda o čase zaplatenia za dodaný nábytok. Ak nie je čas splatnosti určený dohodou, treba vychádzať z ustanovenia § 563 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ak čas plnenia nie je dohodnutý, je dlžník povinný plniť prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal. V tomto prípade je rozhodujúca fakturácia s lehotami splatnosti. Keďže spis polície, ktorá vec prešetrovala, je už skartovaný, možno vychádzať iba z lehoty splatnosti uvedenej vo faktúrach. Sťažovateľ nepreukázal existenciu inej dohody o čase platenia. Sťažovateľ tvrdil, že dodávkou reziva a guľatiny mal byť zaplatený nábytok a stolárske výrobky, pričom dodávka reziva a guľatiny sa mala uskutočniť v januári a februári 1995. V rozpore s tým však z písomnej dohody vyplýva, že sťažovateľ má za stolárske výrobky platiť v hotovosti. Nie je tam zmienka o žiadnom naturálnom plnení. Navyše svedok Zelený (majiteľ pily) trval na tom, že bukový porez a smrekovú guľatinu vydal výlučne sťažovateľovi. Sťažovateľ nijako nepreukázal, že porez z guľatiny dodal žalobcovi na zaplatenie nábytku a stolárskych výrobkov. Keďže sťažovateľ nepreukázal dodanie reziva a guľatiny, nepreukázal dohodu o vyplatení nábytku a výrobkov guľatinou a rezivom a nepreukázal ani existenciu dohody o splatnosti ceny v marci 1995, je žaloba dôvodná. Žalobca má právo na zaplatenie kúpnej ceny sa dodaný tovar.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) zásadne každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti

navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje, a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh je preto možné považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu tento nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade,

ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06).

Na prerokovanie a rozhodnutie tej časti sťažnosti, ktorá smeruje proti konaniu vedenému okresným súdom pod sp. zn. 14 Cb 952/1998, nie je daná právomoc ústavného súdu.

Ako to vyplýva z už citovaného ustanovenia čl. 127 ods. 1 ústavy, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda iba vtedy, ak o ochrane týchto základných práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Proti rozsudku okresného súdu bolo prípustné odvolanie ako riadny opravný prostriedok, a preto právomoc poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľa podľa ústavy a dohovoru mal krajský súd ako súd odvolací. Tým je zároveň vylúčená právomoc ústavného súdu.

Odlíšná je situácia vo vzťahu k tej časti sťažnosti, ktorá smeruje proti konaniu vedenému krajským súdom pod sp. zn. 4 Cob 43/2007.

Z obsahu sťažnosti je zrejmé, že sťažovateľ nesúhlasí s rozhodujúcimi skutkovými a právnymi závermi krajského súdu, pričom práve jeho odlišný názor na tieto otázky má zakladať porušenie označených práv podľa ústavy, listiny a dohovoru. Okrem toho sťažovateľ namieta, že v odvolacom konaní jeden z členov senátu prejavil svojou otázkou, že nie je vo veci nestranný, resp. nezaujatý.

Námietku zaujatosti člena senátu krajského súdu treba považovať za neprípustnú. Sťažovateľ mal možnosť na odvolacom pojednávaní po tom, čo odznela zo strany člena senátu údajne sugestívna otázka, namietať zaujatosť tohto sudcu a žiadať o jeho vylúčenie z ďalšieho konania. Pokiaľ sťažovateľ tak neurobil, nevyčerpal právny prostriedok, ktorý mu Občiansky súdny poriadok na ochranu označeného základného práva účinne poskytoval, a na použitie ktorého bol sťažovateľ oprávnený.

Nesúhlas sťažovateľa s rozhodujúcimi skutkovými a právnymi závermi krajského súdu považuje ústavný súd za zjavne neopodstatnený.

Podľa názoru ústavného súdu nemožno skutkové a právne závery krajského súdu považovať ani za arbitrárne, ale ani za zjavne neodôvodnené. Na týchto záveroch nemôže nič meniť okolnosť, že sťažovateľ s nimi nesúhlasí. Bolo úlohou všeobecných súdov vyhodnotiť skutkový stav a prijať právne závery v medziach príslušných zákonov. Pokiaľ tieto závery nemožno označiť za arbitrárne, resp. za zjavne neodôvodnené, potom neprichádza ani do úvahy, aby ústavný súd do nich zasiahol.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

Keďže sťažnosť bola v celom rozsahu odmietnutá, nebolo už potrebné osobitne sa zaoberať návrhom sťažovateľa na vydanie dočasného opatrenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. apríla 2008